

Türkiye'nin Çevre Duyarlılığının Filatelik Yansımaları: 2000-2024 Dönemi Posta Pullarının Tematik Analizi ve Eğitimsel Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Süleyman Temur temursuleyman19@gmail.com

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Salih Uslu salihuslu@ohu.edu.tr

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Öz:

Posta pulları, bir ülkenin kültürel, tarihsel ve sosyal önceliklerini yansıtan önemli bir kamusal iletişim aracı olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, literatürde yapılan çalışmalar, posta pullarının önemli bir eğitimsel potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Nitekim pullar, görsel çekicilikleri ve somut yapıları aracılığıyla çevre eğitimi gibi farklı disiplinlerdeki soyut kavramların somutlaştırılmasına ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayan değerli pedagojik materyaller olarak işlev görmektedir. Bu bağlamda çalışma, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan çevre konulu posta pullarının tematik analizini yaparak, ülkenin çevre duyarlılığının görsel bir kaydını sunmayı ve bu materyallerin eğitimsel potansiyeline dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden betimsel içerik analizi yöntemiyle yürütülen çalışmada, PTT Filateli ve Filateli Pul Galerisi veri tabanlarından amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 53 adet çevre temalı posta pulu içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma bulguları, Türkiye'nin çevre temasına yönelik yaklaşımında zaman içerisinde biyoçeşitlilik vurgusundan küresel ısınma, kirlilik, sürdürülebilirlik ve ekolojik okuryazarlık gibi daha kapsamlı konulara doğru evrilen bir bilinçlenme ve vurgu artışı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, son yıllarda çevre temalı pul basım sıklığı ve sayısında belirgin bir yükselişin söz konusu olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede, eğitimcilerle çevre eğitimi alanında pedagojik materyal olarak posta pullarından yararlanmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, posta pulu, tematik analiz, eğitimsel potansiyel.

Temur, S., & Uslu, S. (2025). Türkiye'nin Çevre Duyarlılığının Filatelik Yansımaları: 2000-2024 Dönemi Posta Pullarının Tematik Analizi ve Eğitimsel Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *International Journal of Education and New Approaches*, 8(2), 122-148. <https://doi.org/10.52974/jena.1719379>

Submission Date:	13.06.2025
Acceptance Date:	17.11.2025
Publication Date:	30.12.2025

Abstract:

Postage stamps are considered an important public communication tool that reflects a country's cultural, historical, and social priorities. Furthermore, studies in the literature show that postage stamps have significant educational potential. Indeed, through their visual appeal and tangible nature, stamps function as valuable pedagogical materials that contribute to the concretization of abstract concepts in different disciplines, such as environmental education, and to the development of critical thinking skills. In this context, the study aims to present a visual record of the country's environmental awareness and draw attention to the educational potential of these materials by conducting a thematic analysis of environmental postage stamps issued by the T.C. Post and Telegraph Organization between 2000 and 2024. Conducted using the descriptive content analysis method, a qualitative research design, 53 environmentally themed postage stamps selected through purposeful sampling from the PTT Philately and Philately Stamp Gallery databases were subjected to content analysis. The research findings reveal an evolving awareness and increased emphasis in Turkey's approach to environmental themes over time, shifting from a focus on biodiversity to more comprehensive topics such as global warming, pollution, sustainability, and ecological literacy. Furthermore, a significant increase in the frequency and number of environmentally themed stamp issuances has been observed in recent years. In this framework, educators are recommended to utilize postage stamps as pedagogical materials in the field of environmental education.

Keywords: Environmental education, postage stamp, thematic analysis, educational potential.

GİRİŞ

Günümüz dünyasında çevre ve çevre sorunlarına ilişkin konular gerek bireysel farkındalık gerekse de ulusal ve uluslararası politikalar açısından kritik bir öneme sahiptir (Akgün vd., 2016). Doğadaki tüm canlıları içeren bir ortam (Lutgens, Tarbuck & Tasa, 2013) ve canlıların karşılıklı etkileşimde bulunduğu doğal ve beşerî koşulların tamamı (Doğanay, 2012) olarak tanımlanan çevre, canlılığın varoluşundan itibaren etkileşim halinde olunan dinamik bir olgudur. Sanayi devrimiyle ivme kazanan çevresel tehditler, bilimsel ve teknolojik gelişmelerle insan-çevre etkileşimine yeni boyutlar kazandırmış (Cicioğlu & Bulgur, 2022) ve birçok canlı türünün yaşam alanlarını daraltan sorunlara yol açmıştır. Özellikle 18. yüzyıldaki sanayi inkılabı ve beraberindeki hızlı nüfus artışı, kırdan kente göç gibi gelişmeler, çeşitli çevre sorunlarının ortaya çıkmasında önemli bir etken olmuştur (Dilek-Eren, 2021; Göncü, 2018). Artan enerji ihtiyacının etkisiyle insanın doğayı sınırsızca kullanma eğilimi, çevre sorunlarına farklı bir boyut getirmiştir (Pınarcıoğlu, 2018). 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren küresel ısınma, ozon tabakasının incilmesi ve sera etkisi gibi küresel çevre sorunları, iklim değişikliklerine neden olarak tüm dünyayı etkilemektedir (Dere & Cinkaya, 2023; Görgülü-Arı, 2019). İnsan etkisinin somut bir göstergesi olan biyoçeşitliliğin azalması (Food and Agriculture Organization [FAO], 2019), bireylere çevreyi koruma ve geliştirme bilinci kazandırmanın kritik önemini ortaya koymaktadır; bu ise etkili bir çevre eğitimiyle mümkün olabilir (Saraç & Sarıkaya, 2020).

Çevre eğitime duyulan gereksinim, çevreyle ilgili sorunları anlama, çözüm önerileri geliştirme ve bireylerde çevre bilinci oluşturma ihtiyacından kaynaklanmaktadır (Özbuğutu & Karahan, 2014). Çevre eğitimi, canlıların yaşamını tehdit eden çevre sorunlarının giderilmesinde merkezi bir role sahiptir (Gümüş, 2023). Gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak amacıyla çevreye duyarlı ve sorumlu bireyler yetiştirmek çevre eğitiminin temel amaçlarından (Uslucan, 2016). Atasoy ve Ertürk (2008) çevre eğitimi "eko-yurttaş" ve "dünya vatandaşı" yetiştirme olarak tanımlarken, Erten (2020) çevre bilincine sahip bireyler kazandırmaya yönelik bilgi, beceri, değer, tutum ve davranış geliştirme süreci olarak ifade etmektedir. Bu bağlamda çevre eğitimi, çevresel değişkenlerin bireyler tarafından izlenmesini ve çevreye yönelik bilinçli nesillerin yetişmesini hedeflemektedir (Köseoğlu & Erten, 2022).

Çevre eğitiminin temel amacı, bireyleri ve toplumu çevre ve çevre sorunları konusunda bilinçlendirmek, çevreye karşı duyarlı, sorumlu ve etkin vatandaşlar yetiştirmektir (Çolakoğlu, 2010; Demir & Yalçın, 2014). Hinterberger ve Pirgmaier (2009), çevre eğitiminin temel amacını bireylerin çevreyi korumaya yönelik olumlu davranışlar sergilemesi olarak tanımlamaktadır. Buna ek olarak, ekolojik dengenin korunması ve bireyin bu denge içindeki yerini fark etmesi de çevre eğitiminin temel hedefleri arasında yer almaktadır (Yalçın Çelik vd., 2023). Dahası, Matsekoleng ve Msezane (2022) ise çevre eğitiminde eleştirel bir bakış açısının kazandırılmasının çevresel sürdürülebilirlik açısından önemini vurgulamaktadır.

Çevre eğitiminin kapsamlı hedeflerine ulaşmak amacıyla, öğrenme süreçlerini destekleyecek ve hedef kitle üzerinde kalıcı etki bırakacak uygun materyallerin kullanımı kritik bir rol oynamaktadır. Nitekim eğitimde kullanılan materyaller, öğrencilerin algısal süreçleri ve öğrenme çıktıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Yılmaz, 2024). Özellikle görsel materyallerin öğrenme sürecine olan katkısı literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır. Nitekim yapılan araştırmalar, öğrenmenin büyük bir bölümünün (%83) görme duyusu aracılığıyla gerçekleştiğini, bunu sırasıyla işitme (%11), koklama (%3,5), dokunma (%1,5) ve tatma (%1) duyularının izlediğini göstermektedir (Buran, 2021). Görsel materyaller, soyut ve erişimi güç kavramların öğretiminde önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır (Aydemir-Özyurt, 2016). Bu materyaller, ulaşılması veya sınıf ortamına taşınması mümkün olmayan olgu, olay ve varlıkların gerçek temsillerini sunarak öğrenme deneyimini zenginleştirmektedir (Koyuncu, 2022). Bu nedenle soyut, karmaşık ve çok boyutlu konu ve kavramların öğretiminde görsel materyal kullanımının daha uygun olduğu düşünülmektedir (Arslan & Atasoy, 2022).

Yılmaz'a (2019) göre, insanın bilgi iletme ve elde etme arzusu, tarih boyunca farklı haberleşme yöntemlerinin keşfedilmesine yol açmıştır. Bu yöntemlerden biri olan posta pulları, 19. yüzyılın ilk yarısında, mektup gönderim ücretlerinin önceden ödenme ihtiyacı ve posta sisteminin daha verimli hale getirilme arzusu olarak ortaya çıkmıştır (Çoskuner, 2022). Ancak posta pulunun işlevsel ve sembolik anlamları zamanla değişerek farklı tanımlara ve yorumlara açık hale gelmiştir (Yardley, 2015). Bu bağlamda, Elhan (2017) ve Wood-Donnelly (2017) tarafından ait oldukları ülkenin aynası ve sessiz ulakları olarak nitelendirilen posta pullarını; Yılmaz (2019), posta ücretini gösteren resmi değerler, Düzenli ve Karavun (2004) ile Akyol (2022), ulusal kimliği temsil eden kültürel ve tarihi tanıtım araçları, Aktulum (2013), kültürel tarihin görselleştirilmiş öyküsü, Posnansky (2004), toplumsal bilincin gösterge dizgesi, Deans ve Dobson (2005), uluslararası algıyı şekillendiren görsel kimlik unsurları, Child (2005), bilinçaltına yerleştirilen mesajlar, Say (1996) ve Anameriç (2006), bilgi deposu ve ülkelerin kütüphaneleri, Lidman ve Landshoff (1975), ulusun kimlik kartı, Begiç ve Çelebilik (2015), küresel sanat ve kültür elçisi, Düzenli (1998), evrensel barış dili, Aycil (2021a), duygusal derinliği ifade eden kurumsal kimlik öğeleri, Vogt (1941), hobi nesnesi, Tarlakazan (2018), zenginleştirilmiş iletişim ve tasarım aracı, Konecny ve diğerleri (2014), uluslararası farkındalık unsuru, Aydoğmuş (2015), anıları canlandıran bilgi aktaran tablolar ve Kazan (2016) ile Aycil (2021b), çeşitli alanlara görsel malzeme sağlayan kıymetli iletişim araçları olarak tanımlamışlardır.

Yılmaz'a (2019) göre, insanın bilgi iletme ve elde etme arzusu, tarih boyunca farklı haberleşme yöntemlerinin keşfedilmesine yol açmıştır. Bu yöntemlerden biri olan posta pulları, 19. yüzyılın ilk yarısında, mektup gönderim ücretlerinin önceden ödenme ihtiyacı ve posta sisteminin daha verimli hale getirilme arzusu olarak ortaya çıkmıştır (Çoskuner, 2022). Ancak posta pulunun işlevsel ve sembolik anlamları zamanla değişerek farklı tanımlara ve yorumlara açık hale gelmiştir (Yardley, 2015). Literatürde bu anlam evrimi, erken dönemde Vogt'un (1941) hobi

nesnesi ve Lidman ile Landshoff'un (1975) ulusun kimlik kartı olarak tanımlamalarıyla başlamıştır. İlerleyen süreçte, Say (1996) ve Anameriç (2006) tarafından bilgi deposu ve ülkelerin kütüphaneleri olarak nitelendirilen pullar; Düzenli (1998) tarafından evrensel barış dili, Posnansky (2004) tarafından ise toplumsal bilincin gösterge dizgesi olarak ele alınmıştır. Aynı dönemde Child (2005) bilinçaltına yerleştirilen mesajlar, Deans ve Dobson (2005) uluslararası algıyı şekillendiren görsel kimlik unsurları ve Düzenli ve Karavun (2004) ile Akyol (2022) ulusal kimliği temsil eden kültürel ve tarihi tanıtım araçları olarak tanımlamalarıyla sembolik değer güçlenmiştir. Güncel çalışmalarda ise Aktulum (2013) kültürel tarihin görselleştirilmiş öyküsü, Begiç ve Çelebilik (2015) küresel sanat ve kültür elçisi ve Konecny ve diğerleri (2014) uluslararası farkındalık unsuru gibi pedagojik ve iletişim odaklı roller öne çıkmıştır. Nihayetinde, Yılmaz (2019) posta ücretini gösteren resmi değerler tanımına ek olarak, Tarlakazan (2018) zenginleştirilmiş iletişim ve tasarım aracı, Aycil (2021a) kurumsal kimlik ögesi ve Kazan (2016) ile Aycil (2021b) kıymetli iletişim araçları olduğunu belirtmiş; Elhan (2017) ve Wood-Donnelly (2017) ise pulları ait oldukları ülkenin aynası ve sessiz ulakları olarak özetlemişlerdir. Bu bağlamda posta pulu, bir iletişim aracı olmanın ötesinde, zaman ve mekânın sınırları aşan, tarihi ve kültürel birikimi yansıtan bir görsel tasarım aracı olarak tanımlanabilir.

Pul, ön yüzünde resim, şekil, kabartma ve motifler barındıran, arkası zamlı, çevresi düz veya dantelli, biçim olarak ise temaya uygun şekilde tasarlanabilen minyatür boyutlu değerli bir kâğıttır (Düzenli & Kavura, 2004). Genel olarak dikdörtgen olmakla birlikte, kare, yuvarlak, üçgen ve hatta özel şekil ve boyutlarda da basılabilir (Kum, 2023). Posta pulunun tarihsel işlevi, 1840 yılında Büyük Britanya'da piyasaya sürülen ve posta ücretlerinin peşin ödenmesini sağlayan bir araç olarak başlamıştır (Aydoğdu, 2024). Pulun evrimi, 1653'te Renouard de Villayer'in posta ücretlerinin önceden ödenmesi sistemini getirmesi (Devrim & Araz, 1979) ve 1661'de Henry Bishop'un mektuplara "Bishop's Mark" adlı bir damga sistemi uygulaması (Levend, 1978) gibi önemli adımlarla şekillenmiştir. Bugünkü pul sisteminin temelini ise, gazeteleri abonelerine gönderirken kendi basıp kestiği etiketleri kullanan İskoç matbaacı James Chalmers'in denemeleri oluşturmuştur (Gelişim Ansiklopedisi, 1977). Dünya'daki ilk pul olan "Penny Black", 6 Mayıs 1840'ta İngiltere'de basılmış ve üzerinde Kraliçe Victoria'nın portresini taşımıştır (Aydoğdu, 2024).

Posta pulu, tarihsel süreçte yalnızca bir posta sisteminin parçası olmaktan öteye geçerek, grafik diliyle bilgi aktaran, estetik ve sembolik özellikler taşıyan çok yönlü bir iletişim tasarımı ürünü olarak işlev görmüştür (Arslan, 2025). Nitekim literatürde posta pullarının çeşitli işlevleri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, pulların sadece iletişim ve haberleşme aracı olmadığı, aynı zamanda farklı amaçlar için kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda posta pulları; propaganda (Child, 2005; Davis, 1985; Dawson, 2016; Elal, 2018; Grant, 1995; Stoetzer, 1953; Toker, 2013), kültürel aktarım (Tarlakazan, 2018; Yılmaz, 2019), siyaset (Ertem, 2013; Ferreira, 2006; Raento & Brunn, 2008; Yazıcı vd., 2023), ekonomi (Gelber, 1992; İnce, 2017), dini inanç (Düz, 2021), sanat (Begiç ve Çelebilik, 2015; Subaşı, 2019), yardımlaşma ve dayanışma (Ferreira, 2006), küresel sorunlara ve değişimlere karşı farkındalık yaratma (Aycil, 2022a; Brunn, 2017) ve turizm (Girgin & Giritlioğlu, 2009; Raento, 2009) gibi alanlarında farklı amaçlar için kullanılmıştır. Bu geniş kullanım yelpazesi, pulun bir tasarım nesnesi olarak taşıdığı gücü ve sembolik anlamı ortaya koymaktadır. Nitekim bu çok katmanlı yapı, pulun bir grafik tasarım nesnesi olarak ülkelerin ekonomik, siyasi, kültürel, sanatsal ve tarihi değerlerini görselleştirme kapasitesiyle doğrudan ilişkilidir (Kum, 2023). Bu nedenle pul tasarımında kullanılan tipografi, illüstrasyon, fotoğraf, renk gibi temel tasarım öğeleri ve hiyerarşi, vurgu, denge gibi ilkeler, minyatür boyutlu bu yüzeyde güçlü mesajlar oluşturmak

için stratejik olarak kurgulanır (Alpay, 2023). Özellikle illüstrasyon tekniği, "resimleme" (Atamaz, 2023) yoluyla görsel iletişimde çarpıcı imgeler ve mesajlar yaratılmasına olanak tanırken, tipografik çözümlerle birlikte kullanıldığında minimal bir biçimle estetik düzeyde yoğun bir anlam üretir (Aycil, 2024). Bu bağlamda, grafik tasarım nesneleri yalnızca estetik kaygılarla sınırlı kalmayıp, toplumsal kimliklerin, kolektif hafızanın ve ideolojik yönelimlerin aktarıcısı olarak da işlev görür. Posta pulları da sahip oldukları görsel anlatım gücüyle, kültürel hafızayı şekillendirmede ve ulusal kimliği ifade etmede aktif rol oynayan benzersiz görsel iletişim araçları olarak öne çıkmaktadır (Arslan, 2025). Yıllık olarak belirlenen emisyon programları aracılığıyla pul tasarımlarının, tarihi ve önemli günlerden sanata ve doğaya kadar geniş bir yelpazede konuları işlemesi, bu sembolik rolü pekiştirmektedir (Doğramacı & Şahin, 2025). Aycil (2025)'in belirttiği gibi, minyatür sanat eserleri olarak görülen pullar, hem illüstratif hem de tipografik mesajlar içererek mesajın doğru ve işlevsel bir şekilde iletilmesini, bir grafik tasarımcının özgün diliyle mümkün kılmaktadır (Alpay, 2023). Bu nedenle, posta pulu bir görsel tasarım ürünü olarak, grafik tasarım alanındaki en değerli çalışmalardan biri olarak kabul edilebilir.

Posta pulları, basıldıkları dönemden itibaren tarihsel sembollerden ekonomik olaylara uzanan geniş bir tematik çeşitlilik sunarak kültürel bir ayna işlevi görmekte (Yazıcı, 2010), dönemin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel bağlamının anlaşılmasında değerli birincil kaynak niteliği taşımaktadır (Dobson, 2002; Demir, 1998; Yazıcı, 2014). Raento ve Brunn (2008) bu özellikleri nedeniyle pulların eğitimsel potansiyeline işaret ederken, Kasapoğlu-Akyol (2017) basım detayları ve tematik içeriklerinin somut öğrenme materyalleri sunduğunu belirtmektedir. Özellikle sosyal bilgiler, tarih ve dil eğitiminde etkili görsel materyaller olarak kabul edilen pullar (Anameriç & Rukancı, 2015; Nuessel & Cicogna, 2007), öğrencilerin tarihi, kültürel ve dilbilimsel kavramları somutlaştırmasına ve öğrenme süreçlerinin zenginleşmesine katkı sağlayabilir (Osmond & Phillips, 2011). Aycil (2022b) görsel öğrenmenin eğitimdeki etkinliği ve öğrenci ilgisi bağlamında pulların bilgi edinmedeki rolünü vurgularken, Nuessel ve Cicogna (1992) pulların çeşitliliğinin pedagojik stratejiler için önemli bir kaynak olduğunu ifade etmektedir. Bu çerçevede, posta pullarının çevre eğitimi gibi farklı disiplinlerde de kullanılabilecek önemli bir eğitim materyali olduğu söylenebilir. Zira pulların görsel çekiciliği ve somut niteliği, öğrencilerin soyut çevre kavramlarını daha kolay anlamalarına yardımcı olabilir. Pulların üzerindeki semboller, renkler ve tasarımlar aracılığıyla çevre sorunlarının nedenleri ve sonuçları üzerine tartışmalar başlatılabilir, öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri geliştirilebilir. Dolayısıyla, pulların görsel, tarihi ve kültürel boyutları bir araya geldiğinde, çevre eğitimi daha ilgi çekici, somut ve etkili hale getirme potansiyeli taşımaktadır.

Mevcut literatür, posta pullarının eğitim aracı olarak kullanımının Batı dünyasında yirminci yüzyılın ilk yarısına kadar uzandığını göstermektedir (Kunze, 1943; Moffatt & Rich, 1950; Yazıcı, 2010). Daha sonra çeşitli boyutlarda ve konularda pullarla ilgili eğitsel çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Literatür incelendiğinde posta pullarının; eğitsel araç olarak kullanımı (Abrams, 1995; Aycil, 2022b; Berk, 2008; Deans & Dobson, 2005; Moffatt & Rich, 1950; Nuessel & Cicogna 1992; Palmer, 1991; Super & Carlson, 1942), dil öğretiminde kullanımı (Kunze, 1943) ve okuryazarlık becerisinin aktarılmasında (Bakmaz, 2016) kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca sosyal bilgiler (Kirman & Jackson, 2000; Yazıcı, 2010), tarih (Reid, 1984; Yazıcı, 2014; Yurtoğlu, 2016) ve coğrafya (Konecny vd., 2014; Vogt, 1941) derslerinde posta pulu kullanımının gerekliliği üzerine bazı araştırmalar yapılmıştır. Ancak mevcut literatürde posta pullarının doğrudan çevre eğitiminde kullanımına veya bu alandaki potansiyeline dair ampirik bir bulguya rastlanmamaktadır. Özellikle, Arabacı ve diğerleri

(2025) ile Karabulut ve Metin (2022) çalışmalarında çevre eğitiminde materyal eksikliği ve mevcut materyallerin etkin kullanımındaki sorunlar vurgulanırken, öğretmenlerin konuların somut örneklerden uzaklığı, öğrenci motivasyon düşüklüğü ve materyal yetersizliği gibi temel sorunlarla karşılaştıkları belirtilmektedir. Bu bağlamda, ders içi materyal çeşitliliğinin önemi vurgulanmaktadır (Karabulut & Metin, 2022). Göçer ve diğerleri (2025) ise çevre eğitiminin öğretim programlarında genişletilmesi ve materyal/kaynakların niceliksel ve niteliksel artırımının gerekliliğine işaret etmektedir. Dahası, "Çevre ve İklim Değişikliği" dersi öğretim programında, öğretmenlerin etkileşimli öğrenme ortamları oluşturarak öğrencilerin çevre ve iklim değişikliği farkındalıklarını artırmaları gerektiğini belirtmekte ve farklı öğretim yöntemlerinin öğrenci motivasyonunu olumlu etkileyeceği vurgulanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2022). Bu bilgiler doğrultusunda, Aycil (2022b) tarafından vurgulanan görsellik ve Wood-Donnelly (2017) tarafından belirtilen ilgi çekicilik niteliklerine sahip posta pulları, çevre eğitiminde kullanılabilecek değerli bir öğretim materyali potansiyeli sunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan çevre konulu posta pullarının tematik analizini yaparak, ülkenin çevre duyarlılığının görsel bir kaydını sunmanın yanı sıra, bu materyallerin eğitim alanındaki kullanım potansiyeline dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt probleme cevap aranmaktadır:

- 2000-2024 yılları arasında çevre konusunda basılan posta pulları çevre temalarını ne ölçüde yansıtmakta ve hangi spesifik çevre sorunlarına odaklanmaktadır?

YÖNTEM

Bu çalışmada araştırmanın amacına uygun olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel yaklaşımın tercih edilme nedeni; posta pullarının tematik içeriği, görsel sembolizmi ve bunların eğitimsel/toplumsal yansımalarının derinlemesine, bütüncül ve yorumsamacı bir bakış açısıyla analiz edilme gerekliliğidir.

Araştırma Deseni

Bu araştırma, belirlenen amaca ulaşmak için nitel araştırma desenlerinden betimsel doküman analizi yöntemini benimsemektedir. Betimsel doküman analizi, belirli bir olgu ya da konuya ilişkin yazılı materyallerin sistematik ve nesnel bir şekilde incelenerek mevcut durumun ortaya konulmasını amaçlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu bağlamda araştırma, 2000-2024 yılları arasında basılmış T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından fiziksel olarak basımı gerçekleştirilmiş ve 'çevre' temasını içeren posta pullarının görsel ve metinsel unsurlarını inceleyerek bu konudaki eğilimleri ve vurguları betimlemeyi hedeflemektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği aracılığıyla toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırma konusuyla ilgili yazılı materyallerin sistematik bir şekilde incelenmesini ve analiz edilmesini içeren bir veri toplama yöntemidir (Sak vd., 2021). Bu yöntem, incelenen dokümanlar aracılığıyla derinlemesine bilgi edinme ve belirli temaları, örüntüleri ve anlamları ortaya çıkarma imkânı sunmaktadır. Araştırmanın veri kaynağını, PTT Filateli (<https://www.filateli.gov.tr/>) ve Filateli Pul Galerisi (<https://filateli.com.tr/index.php>) üzerinden çevrimiçi olarak erişilen ve 2000-2024 yılları arasında basılmış olan 'çevre' temalı 53

adet posta pulu oluşturmaktadır. Belirtilen dijital arşivlerden elde edilen posta pulları, araştırmanın temel odak noktası olan 'çevre' teması dikkate alınarak titizlikle seçilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde, nitel araştırma yöntemlerinden amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda, çevrimiçi erişilebilen PTT Filateli ve Pul Galerisi veri tabanlarında yer alan çok sayıda posta pulu arasından, aşağıda belirtilen ölçütleri karşılayan 53 adet posta pulu araştırmanın veri kaynağını teşkil etmektedir:

- **Yayın Aralığı:** 2000-2024 yılları arasında basılmış olmak. Bu zaman aralığı, güncel çevre sorunlarına ilişkin temsilleri incelemek amacıyla belirlenmiştir.
- **Tema:** Üzerinde açıkça 'çevre', 'doğa', 'ekoloji', 'biyoçeşitlilik', 'iklim değişikliği', 'çevre kirliliği' gibi çevreyle ilgili ibareler, görseller veya semboller barındırmak. Bu ölçüt, pulların araştırma konusuna doğrudan ilgili olmasını sağlamaktadır.
- **Erişilebilirlik:** Belirtilen internet kaynakları üzerinden yüksek çözünürlüklü görsellerine ve ilgili bilgilere (basım tarihi, teması vb.) eksiksiz olarak erişilebilir olmak.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen 53 adet posta pulunun analizi, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi, iletişim içeriğinin sistematik, nesnel ve nicel veya nitel olarak tanımlanması, yorumlanması ve anlamlandırılmasına yönelik çok yönlü bir araştırma tekniğidir (Krippendorff, 2018). Bu çalışmada, içerik analizinin nitel yaklaşımı benimsenerek, posta pullarının taşıdığı anlamların derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır.

Analiz sürecinin ilk aşamasında, araştırmanın veri kaynağını oluşturan posta pullarının her biri ayrı ayrı ve dikkatli bir şekilde incelenmiştir. Bu inceleme sürecinde, posta pulları üzerindeki görsel unsurlar (kullanılan renkler, geometrik şekiller, semboller, betimlenen canlı ve cansız nesneler, kompozisyon vb.) ve metinsel unsurlar (pulun teması, üzerinde yer alan sloganlar veya açıklamalar, basım tarihi vb.) sistematik bir şekilde not alınmıştır. Her bir pul için ayrı bir analiz dosyası oluşturularak, bu unsurlara ilişkin detaylı betimlemeler kaydedilmiştir.

İkinci aşamada, elde edilen nitel verilerin anlamlandırılması ve yorumlanması amacıyla kodlama süreci uygulanmıştır. Bu süreçte, her bir posta pulundaki görsel ve metinsel unsurların tekrar eden örüntüleri, benzerlikleri ve farklılıkları dikkate alınarak kavramsal kodlar oluşturulmuştur. Örneğin, bir pulda ağaç figürlerinin sıkça yer alması "doğa", fabrika bacalarından çıkan duman görseli "çevre kirliliği", farklı hayvan türlerinin bir arada betimlenmesi ise "biyoçeşitlilik" şeklinde kodlanmıştır.

İkinci aşamada, her bir posta pulunda yer alan görsel ve metinsel unsurların tekrar eden örüntüleri, benzerlikleri ve farklılıkları dikkate alınarak kavramsal kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar, pulların temsil ettiği en somut tematik odakları yansıtmaktadır. Örneğin:

- Belirli hayvan türlerinin (Kuşlar, Kaplan, Leopar, Geyik, Kelebekler) doğrudan betimlenmesi "Kuşlar", "Büyük Memeliler" veya "Böcekler" gibi tür bazlı kodlar halinde gruplandırılmıştır.

- Su forumları veya DSİ'nin yıldönümü temaları "Su Kaynakları ve Yaşamsal Önemi" kodunu oluşturmuştur.
- Doğrudan çevresel eylemi teşvik eden unsurlar "Sıfır Atık / Ekolojik Ayak İzi" veya "Geri Dönüşüm" gibi kodlarla tanımlanmıştır.

Üçüncü aşamada, oluşturulan kavramsal kodlar arasındaki ilişkiler ve ortak anlam kümeleri belirlenerek daha üst düzeyde kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategoriler, çevre konusunun posta pulları aracılığıyla hangi alt başlıklar altında ele alındığını sistematik olarak ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu süreçte, kodlar iki ana tema altında toplanmıştır:

- "Fauna (Hayvanlar)" kategorisi; Kuşlar, Büyük Memeliler, Su Altı Faunası, Dinozorlar ve Böcekler gibi tür odaklı kodları birleştirmiştir. "Flora ve Ekosistemler" kategorisi ise Ormanlar, Endemik Bitkiler ve Mantarlar gibi ekosistem ve bitki örtüsü kodlarını içermiştir. Bu iki kategori, en üst düzeyde "Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam" ana temasını oluşturmuştur.
- Öte yandan; "İklim ve Kirlilik" (Küresel Isınma, Ozon Tabakası), "Su Yönetimi ve Krizleri" (Küresel Su Krizi), "Çözüm ve Farkındalık Mekanizmaları" (Sıfır Atık, Ekolojik Okuryazarlık, Enerji) ve "Genel Çevresel Değerler" (Fraktal Doğa Yansımaları, Hayvan Hakları) gibi dört farklı kategori, "Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları" ana temasını temsil etmiştir.

Son olarak, bu kategoriler arasındaki derin ilişkiler ve tutarlılıklar incelenerek çalışmanın temel bulgularını temsil eden ana temalara ulaşılmıştır. Bu bağlamda belirlenen kodlar, kategoriler ve temalar ile bu unsurların birbirleriyle olan ilişkileri, araştırmanın sorularına yanıt verecek şekilde bütüncül olarak yorumlanmıştır. Bu yorumlama sürecinde, farklı zaman dilimlerinde basılan pulların temalarındaki olası değişimler ve vurgulanan çevre sorunlarındaki eğilimler de dikkate alınmıştır. Böylece, posta pullarının çevre konusunu nasıl yansıttığı, hangi alt kodların ön plana çıktığı ve zaman içinde bu temsillerde herhangi bir farklılaşma olup olmadığı derinlemesine analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, araştırma problemlerine yönelik kapsamlı ve bağlamsal bir anlayış sunmayı hedeflemektedir.

Verilerin Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda, nicel araştırmalardaki iç ve dış geçerlik ile güvenirlilik kavramlarına denk düşen birtakım kalite kriterleri bulunmaktadır (Creswell, 2007). Bu araştırmanın nitel geçerliğini (inandırıcılık) ve güvenirliliğini (tutarlılık ve teyit edilebilirlik) artırmak amacıyla Guba ve Lincoln'un (1989) önerdiği çeşitli stratejiler uygulanmıştır. Bu bağlamda çalışmanın geçerliğini ve güvenirliliğini en üst düzeye çıkarmak amacıyla metodolojik süreç titizlikle tasarlanmıştır. İlk olarak, belirlenen 2000-2024 zaman aralığında 'çevre' temasını içeren ve çevrimiçi erişilebilen tüm posta pullarına ulaşılmasıyla kapsamlı birincil veri setine (PTT Filateli ve Filateli Pul Galerisi veri tabanlarından elde edilen toplam 53 posta pulu) erişilmiştir. Bu kapsam, araştırmanın veri çeşitlemesi ve kapsam geçerliğini güçlendirmiştir. Bulguların inandırıcılığını artırmak için, analiz edilen posta pullarının görsel ve metinsel unsurları detaylı ve betimleyici bir dille aktarılmış, böylece okuyucunun yorumların somut verilere dayanaklarını açıkça görmesi sağlanmıştır.

Nitel araştırmanın güvenirliliğinin (tutarlılığının) bilimsel olarak temellendirilmesi amacıyla, salt araştırmacının farklı zamanlarda analizi tekrarlama yoluyla sağlanan iç tutarlılık (zamansal kararlılık) ve araştırma sürecinin şeffaf sunumuyla desteklenen teyit edilebilirlik (izlenebilirlik)

yöntemlerinin ötesine geçilmiştir. Bu bağlamda, uzman görüşü ve uzmanlar arası tutarlılık (kodlayıcılar arası güvenilirlik) mekanizmalarından etkin ve sistematik bir şekilde yararlanılarak metodolojik sağlamlık güçlendirilmiştir. Nitekim, kodlama şeması, kategori ve tema belirleme süreçlerinin nesnelliğini ve güvenilirliğini güçlendirmek amacıyla, içerik analizi sürecinde oluşturulan tüm kod, kategori ve temaların tanımlanması ve uygulanması aşamasında en az iki farklı nitel araştırma uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Bu strateji, kodlama şemasının uygulamasında ortaya çıkabilecek olası subjektif yorumları ve araştırmacı yanlılığını en aza indirmede kilit rol oynamıştır. Güvenirliğin en güçlü göstergesi olarak kabul edilen uzmanlar arası uyumun sağlanması amacıyla, uzmanların bağımsız kodlamaları karşılaştırılmış ve tutarlılık düzeyleri %94 gibi yüksek bir uyum yüzdesi ile belirlenmiştir. Başlangıç analiz aşamasında görüş ayrılığı yaşanan veya uyum yüzdesinin kabul edilebilir eşiğin altında kaldığı durumlarda, uzmanlar bir araya gelerek ilgili veri parçalarını mutabakata varılana kadar yeniden incelemiş ve nihai karara ulaşmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) da vurguladığı üzere, bu tür sistematik uzman katılımı ve uzlaşma süreci, bulguların doğruluğunu artırmış ve veri analizinin nesnelliğini kanıtlanabilir bir düzeye taşımıştır. Çalışmanın nitel güvenirliliği ise, Yüksel, Mil ve Bilim (2007) tarafından altı çizilen ilkeye uygun olarak, araştırma sürecinin ve kodlama şemasının açık, şeffaf ve sistematik bir şekilde sunulmasıyla sağlanmıştır. Bu şeffaflık, diğer araştırmacıların benzer bağlamlarda çalışmayı teyit etmesine ve bulguları doğrulamasına olanak tanır. Son olarak, bulguların sunumunda analiz edilen posta pullarının görsel ve metinsel unsurlarına doğrudan atıfta bulunulması ve örnek görsellerin sunulması, yapılan yorumların somut verilere dayandığını göstererek okuyucunun kendi değerlendirmesini yapmasına olanak tanımış ve böylece inandırıcılık (iç geçerlik) artırılmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgisi

Bu çalışmada insan veya hayvan denekleri üzerinde herhangi bir girişimsel işlem yapılmamıştır. Yalnızca herkese açık veriler ve mevcut kaynakların analizi kullanıldığından, ilgili etik yönergeler uyarınca araştırma, Etik Kurul onayı alınması gereken çalışma kategorisinde bulunmamaktadır.

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Araştırmada, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan çevre temalı posta pulları belirlenerek tematik bir analize tabi tutulmuş ve elde edilen bulgular frekans ve yüzde değerleri üzerinden tablo halinde sunulmuştur.

Araştırma kapsamında, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan çevre konulu posta pullarının yıllara göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çevre Konulu Posta Pullarının Yıllara Göre Dağılımı (2000-2024)

Yıl	(f)	(%)
2000	1	1,88
2001	2	3,77
2002	1	1,88
2003	1	1,88
2004	1	1,88
2005	1	1,88
2006	-	-
2007	-	-
2008	2	3,77

2009	1	1,88
2010	1	1,88
2011	1	1,88
2012	2	3,77
2013	1	1,88
2014	3	5,66
2015	3	5,66
2016	4	7,54
2017	2	3,77
2018	1	1,88
2019	3	5,66
2020	5	9,43
2021	4	7,54
2022	5	9,43
2023	3	5,66
2024	5	9,43
Toplam	53	100

Tablo 1 incelendiğinde, çevre konulu posta pullarının yıllara göre dağılımında dalgalı bir seyir izlendiği görülmektedir. 2000-2013 yılları arasında pul sayıları düşük ve istikrarlı iken, 2006-2007'de hiç pul basımı yapılmamıştır. Ancak, 2014 yılından itibaren belirgin bir artış yaşanmıştır. Nitekim söz konusu dönemler incelendiğinde, 2000-2013 yılları arasında basılan pul sayısının 15 olduğu, buna karşın 2014-2024 döneminde bu sayının 38'e ulaşarak kayda değer bir artış sergilediği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında çevre temalı posta pulları detaylı bir tematik analize tabi tutulmuş ve elde edilen bulgular, aşağıda sunulan bölümlerde ve detaylandırılmış tablolarda sunulmuştur:

1. Çevre Konulu Özel Gün Pulları

Bu bölümdeki pullar, doğrudan “Dünya Çevre Günü”, “Dünya Toprak Günü” ve “Dünya Su Günü” gibi belirli çevre günleri ve genel çevre sorunları temasıyla basılmış posta pullarını içermektedir.

Tablo 2, çevre konulu özel günlerde T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan posta pullarının yıllara göre dağılımını ve tematik analizini sunmaktadır.

Tablo 2. Çevre Konulu Özel Gün Konulu Posta Pullarının Yıllara Göre Dağılımı ve Tematik Analizi

Tema	Kategori	Yıl	Kod	Toplam
Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam	Fauna (Hayvanlar)	2000	Kuşlar	1
		2001	Kuşlar	1
		2002	Kaplan, Leopar, Vaşak	1
		2003	Geyikler	1
		2004	Kuşlar	1
		2005	Balıklar	1
		2009	Kelebekler	1
		2010	Uluslararası Biyçeşitlilik Yılı	1
		2011	Kımalı Keklik	1
		2012	Dinozorlar 1 Dinozorlar 2	2
		2014	Arı	1
	Flora ve Ekosistemler (Bitki Örtüsü/Doğa)	2015	Mantarlar	1
		2020	Ekosistem Köprüsü	1

Ara toplam		14	
Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları	İklim ve Kirlilik	2008 Küresel Isınma	1
		2013 Çevre Kirliliği	1
		2016 Ozon Tabakası	1
		2022 İklim Değişikliği	1
	Çözüm ve Farkındalık Mekanizmaları	2017 Geri Dönüşüm	1
		2019 Sıfır Atık	1
		2020 Konya (Toprağın Yaşam Kaynağı ve Sürdürülebilirliği)	1
		2021 Geri Dönüşüm	1
		2023 Ekolojik Okuryazarlık 1 (çocuk figürleri, açık kitap formu), Ekolojik Okuryazarlık 2 (biyoçeşitlilik, flora, fauna)	2
		2024 Ekolojik Ayak İzi 1 (tüketim/etki) Ekolojik Ayak İzi 2 (çözüm/sürdürülebilirlik)	2
	Su Yönetimi ve Krizleri	2021 Ankara (Küresel Su Krizi)	1
Ara Toplam		13	
Toplam		27	

Analiz edilen 2000-2024 yılları arasındaki 27 adet çevre konulu özel gün posta pulunun tematik dağılımı, “Biyoçeşitlilik ve Doğal Yaşam” (f=14) ile Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları (f=13) temaları arasında yakın bir denge gösterse de, yıllara göre kronolojik bir değişim sergilemektedir. 2000’li yılların başlarında ağırlık, Kuşlar, Memeliler ve Balıklar gibi somut fauna figürleri üzerinden biyoçeşitliliğin tanıtılmasına odaklanırken; 2013 sonrasında bu eğilim, doğrudan çevresel tehditlere ve çözüm mekanizmalarına kaymıştır. Özellikle 2017’den sonra yayımlanan pullar, İklim Değişikliği ve Küresel Su Krizi gibi sorunları tanımlamakla kalmayıp, Geri Dönüşüm, Sıfır Atık ve en güncel olarak Ekolojik Okuryazarlık (2023) ile Ekolojik Ayak İzi (2024) kodlarıyla bireysel sorumluluk, eğitim ve sürdürülebilir yaşam tarzlarını teşvik eden aktif bir yaklaşıma geçiş yapmıştır.

“Çevre Konulu Özel Gün” kategorisi bağlamında T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan posta pullarından bazı örnekler aşağıda sunulmaktadır.

Şekil 1. 2000 Dünya Çevre Günü (Kuşlar)

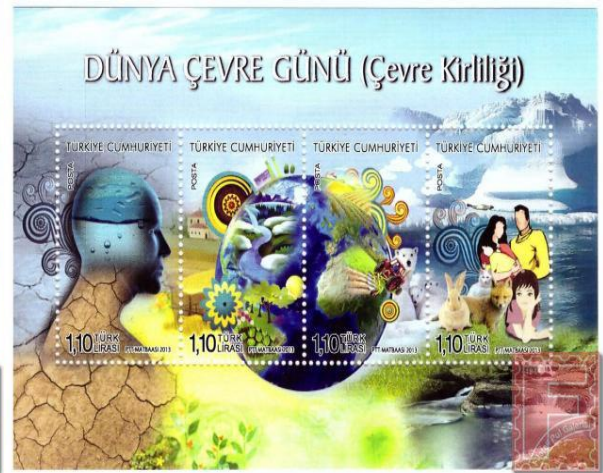
Şekil 2. 2003 Dünya Çevre Günü (Geyikler)

Şekil 3. 2008 Dünya Çevre Günü (Küresel Isınma)

Şekil 4. 2009 Dünya Çevre Günü (Kelebekler)

Şekil 5. 2012 Dünya Çevre Günü (Dinozorlar)

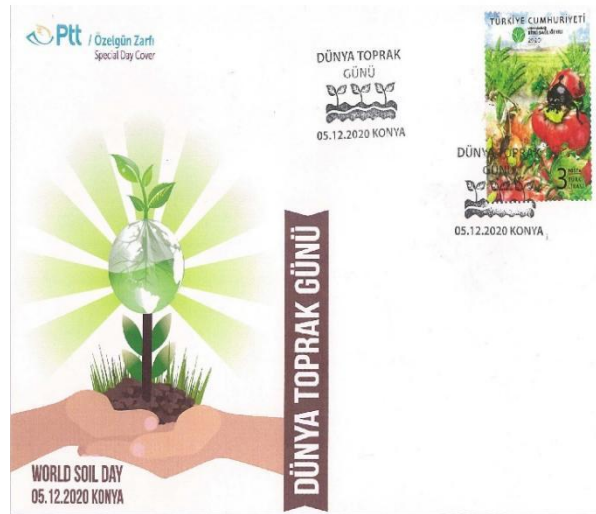
Şekil 6. 2013 Dünya Çevre Günü (Çevre Kirliliği)

Şekil 7. 2016 Dünya Çevre Günü (Ozon Tabakası)

Şekil 8. 2017 Dünya Çevre Günü (Geri Dönüşüm)

Şekil 9. 2019 Dünya Çevre Günü (Sıfır Atık)

Şekil 10. 2020 Dünya Toprak Günü (Konya)

Şekil 11. 2021 Dünya Çevre Günü (Geri Dönüşüm)

Şekil 12. 2021 Dünya Su Günü (Ankara)

Şekil 13. 2022 Dünya Çevre Günü (İklim Değişikliği)

14. 2023 Dünya Çevre Günü (Ekolojik Okuryazarlık)

Şekil 15. 2024 Dünya Çevre Günü (Ekolojik Ayak İzi)

2: “Doğa ve Ortak Yaşam” Pulları

Bu bölüm, doğal güzellikler, milli parklar, su kaynakları, enerji, hayvan hakları, endemik bitkiler ve genel olarak doğadaki yaşamı konu alan posta pullarını içermektedir.

Tablo 3, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından basılan doğa ve ortak yaşam konulu posta pullarının yıllara göre dağılımını ve tematik içeriklerini özetlemektedir.

Tablo 3. Doğa ve Ortak Yaşam Konulu Posta Pullarının Yıllara Göre Dağılımı ve Tematik Analizi

Tema	Kategori	Yıl	Kod	Toplam
Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları	Su Yönetimi ve Krizleri	2001	Düdenbaşı Şelalesi ve Yerköprü Şelalesi	1
		2008	İstanbul (Su Kaynakları ve Yaşamsal Önemi)	1
		2014	Su Kaynaklarının Önemi ve Yönetimi	1
		2015	Su ve Yaşam Döngüsü	1
	Çözüm ve Farkındalık Mekanizmaları	2016	İstanbul (Galata Kulesi ve Rüzgar Türbini)	1
		2022	Enerji Tasarrufunun Önemi	1
Ara toplam				6
Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam	Flora ve Ekosistemler (Bitki Örtüsü/Doğa)	2014	Türkiye'nin Biyçeşitliliği	1
		2015	Kazdağı Milli Parkı	1
		2016	Sarıkamış Allahuekber Dağları	1
		2017	Spil Dağı	1
		2018	Sultan Sazlığı	1
		2019	Nemrut Dağı Milli Parkı Köprülü Kanyon Milli Parkı	2
		2023	Çayır Seçebaşı, Akkuş Zambağı, Emzikdili, Morgeven	1
		Fauna (Hayvanlar)	2021	Nesli Tükenmekte Olan Ulusal Yaban Hayatı
	2022		Ördek	1
	2022		Doğadaki Denge (Sinek kuşu ve çiçekler/ İmpala ve Oksipekler kuşları)	2
	2024		Su Altı Faunası ve Florası 1	2
	Genel Çevresel Değerler	2016	Çevre Bilinci ve Sürdürülebilirlik	1
		2020	Fraktal Estetik Yansımalar (Kar tanesi, Eğrelti otu, Salyangoz kabuğu, Tavus kuşu tüyü)	2
		2020	Canlıların Ortak Yaşam Hakkı	1
		2024	Ormanların Önemi ve Çevre Bilinci	1
	Ara toplam			
Toplam				26

İncelenen 2000-2024 yılları arasındaki 26 adet "Doğa ve Ortak Yaşam" temalı posta pulu, tematik dağılımın büyük ölçüde Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam ana temasında (f=20) yoğunlaştığını göstermektedir. Bu tema içinde, pulların kronolojik olarak büyük bir kısmı, 2014-2019 yılları arasında yayımlanan Milli Parklar (Kazdağı, Sarıkamış, Nemrut, Köprülü Kanyon vb.) ve Doğal Koruma Alanları (Sultan Sazlığı) ile Endemik Bitkiler (2023) kodları aracılığıyla Türkiye'nin Flora ve Ekosistemler zenginliğini somutlaştırmıştır. Fauna odağında ise Nesli Tükenmekte Olan Ulusal Yaban Hayatı (2021) ve Doğadaki Denge (2022) gibi kodlarla sadece türlerin varlığı değil, ekolojik sistem içindeki rolleri ve korunmaları vurgulanmıştır. İkinci ana tema olan Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları ise daha çok Su Yönetimi ve Krizleri (2001, 2008, 2014, 2015) ve Enerji Tasarrufu (2016, 2022) kategorilerindeki pullar (f=6) ile temsil edilmiştir; bu pullar, yaşamsal kaynakların

sürdürülebilirliği ve yönetimi sorununa dikkat çekmiştir. Son olarak, Genel Çevresel Değerler (f=6) ise Fraktal Doğa Yansımaları (2020) ile doğanın matematiksel/estetik yönüne, Canlıların Ortak Yaşam Hakkı (2020) ile etik boyuta ve Çevre Bilinci (2016, 2024) kodlarıyla genel farkındalık ve bilince odaklanarak doğa-insan ilişkisini bütüncül bir perspektifte ele almıştır.

“Doğa ve Ortak Yaşam” kategorisi bağlamında T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan posta pullarından bazı örnekler aşağıda sunulmaktadır.

Şekil 16. 2015 Doğal Koruma Alanları (Kazdağı Milli Parkı)

Şekil 17. 2015 Hayat İçin Su

Şekil 18. 2016 Yeşil Düşün

Şekil 19. 2018 Doğal Koruma Alanları (Sultan Sazlığı)

Şekil 20. 2020 Doğa Yansımaları

Şekil 21. Avrupa 2021

Şekil 22. 2022 Doğadaki Ortam Yaşam

Şekil 23. 2023 Endemik Bitkiler

Şekil 24. Avrupa 2024 (Su Altı Faunası ve Florası)

Şekil 25. 2024 Ormanlara Adanmış 100 Yıl

Çalışma kapsamında elde edilen bulguların sistematik ve hiyerarşik dağılımı, tematik yapının genel bir fotoğrafını sunmak amacıyla, takip eden Tablo 4'te frekans ve yüzde değerleri üzerinden bütünlüklü olarak sunulmuştur.

Tablo 4. Çevre Temalı Posta Pullarının Kod, Kategori ve Tema Bazında Genel Dağılımı (2000–2024)

Ana Tema	Kategori	Tematik Odak (Kod)	(f)	(%)
Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam	Fauna (Hayvanlar)	Kuşlar, Kınalı Keklik	4	7,54
		Büyük Memeliler (Kaplan, Leopar, Geyik)	3	5,66
		Su Altı Faunası (Balıklar, diğer su canlıları)	3	5,66
		Diğer Hayvanlar (Ördek, Ortam, Yaşam Dengesi)	3	5,66
		Dinozorlar (Soyu Tükenmiş Türler)	2	3,77
		Böcekler (Kelebekler, Arı)	2	3,77
		Nesli Tükenmekte Olan Ulusal Yaban Hayatı (EUROPA)	2	3,77
	Flora ve Ekosistemler (Bitki Örtüsü/Doğa)	Ormanlar ve Milli Parklar (Sarıkamış, Nemrut, Köprülü Kanyon vb.)	6	11,32
		Endemik Bitkiler	1	1,88
		Mantarlar	1	1,88
Ekosistem Köprüsü		1	1,88	
Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları	Su Yönetimi ve Krizleri	Su Kaynakları ve Yaşamsal Önemi (Su Forumları, DSİ)	4	7,54
		Küresel Su Krizi (Dünya Su Günü)	1	1,88
	İklim ve Kirlilik	Küresel Isınma / İklim Değişikliği	2	3,77
		Ozon Tabakası	1	1,88
		Çevre Kirliliği	1	1,88
	Çözüm ve Farkındalık Mekanizmaları	Sıfır Atık / Ekolojik Ayak İzi	3	3,77
		Geri Dönüşüm	2	5,66
		Ekolojik Okuryazarlık	2	3,77
		Enerji (Enerji Kongresi, Tasarruf)	2	3,77
		Toprak Kaynağı ve Sürdürülebilirlik (Dünya Toprak Günü)	1	1,88
	Genel Çevresel Değerler	Fraktal Doğa Yansımaları (Estetik/Matematiksel Doğa)	3	5,66
		Yeşil Düşün / Genel Çevre Bilinci	2	3,77
		Hayvan Hakları	1	1,88
Toplam			53	100

Çevre temalı posta pullarının kod, kategori ve tema bazında genel dağılımının (2000–2024) gösterildiği Tablo 4 incelendiğinde, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından basılan çevre pullarının tematik odağının iki ana tema altında toplandığı görülmektedir. Pulların yarısından fazlası (f=28, %52,83) “Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam” temasına ait olup; bu temanın baskın kategorisi (f=19) ile kuşlar, memeliler ve böcekler gibi konuları içeren Fauna (Hayvanlar) olmuştur. Geriye kalan emisyon (f=25, %47,17) ise “Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları” teması altında yer almıştır. İkinci ana temanın odak noktasını, “Çözüm ve Farkındalık Mekanizmaları” (f=10) kategorisi oluşturmaktadır; bu kategori, geri dönüşüm, sıfır atık, ekolojik ayak izi ve okuryazarlık gibi aktif çevre bilinci konularına yapılan güçlü vurguyu sayısal olarak ortaya koymaktadır. Bu bütünlüklü dağılım, pulların hem doğal değerleri koruma hem de çevresel sorunlara karşı çözüm üretme misyonlarını dengeli bir şekilde üstlendiğini göstermektedir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışma, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı tarafından 2000-2024 yılları arasında basılan çevre konulu posta pullarının tematik bir analizini sunarak, Türkiye'nin çevre duyarlılığının görsel ve filatelik kayıtlarını incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, ülkenin çevre temasına yaklaşımında zaman içinde dikkate değer bir evrimleşme ve artan bir farkındalık olduğunu göstermektedir. Nitekim incelenen dönemdeki çevre temalı pul basım sayıları, özellikle 2014 yılından itibaren belirgin bir yükseliş trendi sergilemiş; 2020, 2022 ve 2024 yıllarında ulaşılan en yüksek emisyon sayıları, çevre bilincinin ve konuya yönelik farkındalığın artışıyla doğrudan ilişkilendirilmiştir. Bu artış, posta pullarının, çevre sorunlarına dikkat çekme ve kamuoyu oluşturma potansiyelinin kurumsal düzeyde daha fazla kabul gördüğünü düşündürmektedir. Bu filatelik eğilim, çevre eğitimi alanındaki lisansüstü tez ve makale sayısındaki eş zamanlı artışla (Özüpekçe & Ayhan Tuncay, 2024; Sönmez vd., 2022) paralel bir seyir izleyerek hem toplumsal hem de akademik ilginin yükselişini destekleyici güçlü bir kanıt sunmaktadır.

Elde edilen bulgular neticesinde, çalışmanın temel sonuçları iki ana tematik başlık altında belirginleşmiştir: "Çevre Konulu Özel Gün" ve "Doğa ve Ortak Yaşam" tematik grupları. Söz konusu tematik gruplar, filatelinin görsel iletişim gücünü kullanarak çevre bilincini yaygınlaştırma ve toplumsal farkındalık oluşturma potansiyelini açıkça ortaya koymuştur. Bu bağlamda, incelenen pulların sunduğu tematik evrim ve taşıdığı pedagojik vurgular, çevre sorunlarının ele alınış biçimindeki kurumsal öncelikleri yansıtmaktadır. Pullar, bir taraftan ülkenin doğal mirasının zenginliğini (Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam) kaydetmekte, diğer taraftan ise iklim krizi, kirlilik ve kaynak yönetimi gibi somut sorunlara (Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları) dikkat çekmektedir. Bu ana sonuçlar ve bunlardan elde edilen eğitimsel potansiyele dair detaylı çıkarımlar, aşağıda ilgili tematik başlıklar altında, akademik literatür ile desteklenmiş argümanlarla derinlemesine sunulmuştur.

1) "Çevre Konulu Özel Gün" Pullarında Tematik Dönüşüm ve Eğitsel Çıkarımlar

Türkiye'nin "çevre konulu özel gün" kategorisinde yer alan posta pulları, zaman içinde çevre sorunlarına yönelik değişen ulusal farkındalık düzeyini ve öncelikleri yansıtan minyatür sanatsal araçlar olarak işlev görmektedir. Aycil (2025) ve Arslan'ın (2025) belirttiği gibi, bu pullar estetik kaygıların ötesinde, toplumsal kimliklerin ve tematik yönelimlerin taşıyıcısıdır. Nitekim incelenen pullarda, başlangıçtaki "Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam" vurgusundan, ilerleyen yıllarda "Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları" temalarına doğru gerçekleşen kayma, bu taşıyıcılık işlevinin somut bir kanıtıdır. Dahası, 2012, 2020, 2023 ve 2024 gibi bazı yıllarda aynı tema altında birden fazla pulun basılması (Doğramacı & Şahin, 2025), ilgili çevresel sorunların farklı boyutlarının kamuoyuna aktarılması çabasının artan bir göstergesidir.

Pulların tematik evrimi, "Biyçeşitlilik ve Doğal Yaşam" temasının baskın olduğu erken dönemden, "Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları" temasının ağırlık kazandığı geç döneme doğru net bir geçiş sergilemektedir. Erken dönem pullarında Kuşlar, Memeliler ve Balıklar gibi somut fauna figürleri öne çıkarken, 2013 sonrasında tematik odak, doğrudan küresel tehditlere yönelmiştir. Bu dönemde "İklim ve Kirlilik" (Küresel Isınma, Ozon Tabakası, İklim Değişikliği) ile "Su Yönetimi ve Krizleri" (Küresel Su Krizi) gibi daha karmaşık ve soyut konular gündeme taşınmıştır. Bu kronolojik değişim, Türkiye'nin çevre algısında, doğal yaşamın güzelliğini korumaktan, insan kaynaklı çevresel krizlere karşı çözüm üretme zorunluluğuna odaklanan bir paradigma değişimini işaret etmektedir.

Bu tematik dönüşüm, posta pullarının eğitimsel potansiyelini anlamlı ölçüde artırmaktadır. Özellikle "Dünya Çevre Günü" temasına yapılan düzenli vurgu (Brunn, 2017), Türkiye'nin küresel ölçekte çevre sorunlarına verdiği önemi pekiştirir. Erken dönemdeki biyoçeşitlilik temalı pullar, öğrencilere doğal dünyanın zenginliği konusunda temel bir anlayış sunarken (Aycil, 2022a); ilerleyen yıllarda "Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları" temasından gelen Geri Dönüşüm, Sıfır Atık, Dünya Toprak Günü ve Dünya Su Günü temalı pullar, öğrencilere çevre dostu uygulamaların ve temel doğal kaynakların değerinin somut örneklerle sunulmasını sağlamıştır. Son dönemde "Ekolojik Okuryazarlık" (2023) ve "Ekolojik Ayak İzi" (2024) temalı pulların ortaya çıkışı, çevre eğitiminde bilgiyi edinmekten öte, daha bilinçli ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik pedagojik bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Sonuç olarak, bu pullar, çevre eğitimi müfredatında görsel ve kavramsal materyal olarak kullanılarak öğrenmeyi daha etkili ve ilgi çekici hale getirebilecek değerli bir kaynaktır.

2) "Doğa ve Ortak Yaşam" Pullarında Çok Boyutluluk ve Disiplinlerarası Kullanım

"Doğa ve Ortak Yaşam" konusu çerçevesinde yer alan posta pulları, ulusal kimliğin sembolik bir göstergesi olarak (O'Donnell, 2002; Raento, 2009) ve grafik tasarım nesnesi olarak (Kum, 2023) Türkiye'nin doğal ve kültürel değerlerini görselleştirme kapasitesine sahiptir. Nitekim 26 pulun tematik analizi, bu kategorideki odağın ezici bir çoğunlukla "Biyoçeşitlilik ve Doğal Yaşam" ana temasına yöneldiğini göstermektedir ($f=20$). Bu yoğunlaşma, pulların öncelikli işlevinin, Kum (2023)'ün belirttiği gibi, ülkenin doğal mirasının görsel envanterini sunmak olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu kategorideki pulların çok katmanlı yapısı, iki temel tema etrafında şekillenmektedir. "Biyoçeşitlilik ve Doğal Yaşam" en baskın ana tema olarak dikkat çekmektedir. Bu pulların büyük bir kısmı, özellikle 2014-2019 yılları arasında yayımlanan "Ormanlar ve Milli Parklar" (Kazdağı, Sarıkamış, Nemrut, Köprülü Kanyon vb.) kodları ve "Endemik Bitkiler" (2023) aracılığıyla Türkiye'nin "Flora ve Ekosistemler" zenginliğinin korunmasına yönelik ulusal çabanın görsel bir ifadesidir. Bu tema altındaki "Fauna" odağında ise, "Nesli Tükenmekte Olan Ulusal Yaban Hayatı" (2021) ve "Su Altı Faunası ve Florası" (2024) gibi Avrupa serileri kapsamındaki kodlar, uluslararası iş birliği ve küresel çevre sorunlarına duyarlılığın somut göstergeleridir; ayrıca "Doğadaki Denge" (2022) kodu, sadece türlerin varlığını değil, ekolojik sistem içindeki rollerini ve ortak yaşamı vurgulamıştır. Öte yandan, "Sürdürülebilirlik ve Çevre Sorunları" teması ($f=6$) ise, "Su Yönetimi ve Krizleri" (2001, 2008, 2014, 2015) ile "Enerji Tasarrufu" (2016, 2022) kategorileri aracılığıyla yaşamsal kaynakların sürdürülebilirliği sorununa dikkat çekerek, T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı'nın bu alandaki toplumsal farkındalık görevini yerine getirdiğini göstermektedir.

Bu kategorideki pulların eğitimsel potansiyeli, Aycil (2024)'ün ifade ettiği gibi, tasarımsal gücü ile pekişmektedir. Pul tasarımında kullanılan illüstrasyon ve tipografi gibi temel öğeler, karmaşık fikirleri görselleştirerek daha erişilebilir kılar (Alpay, 2023). "Biyoçeşitlilik" teması altında yer alan doğal koruma alanları temalı pullar (2014-2019), öğrencilerin coğrafi ve ekolojik bilgi dağarcıklarını geliştirebilir (Konecny vd., 2014; Vogt, 1941). "Sürdürülebilirlik" temasından gelen "Enerji Tasarrufu Günü" gibi kodlar ise (Brunn, 2017), bireylerin bilişsel ve duygusal düzeyde konuya dahil olmasını sağlayarak toplumsal farkındalık oluşturma potansiyeli taşır. Son olarak, "Genel Çevresel Değerler" kategorisi altında yer alan "Fraktal Doğa Yansımaları" (2020), doğa-matematik ilişkisini; "Canlıların Ortak Yaşam Hakkı" (2020) ise etik boyutu vurgulayarak bu pulların, çevre eğitimi müfredatında disiplinlerarası bir görsel materyal olarak kullanımına zemin hazırlamaktadır.

Sonuç olarak, posta pulları, sadece birer posta aracı olmanın ötesinde, çevre bilincini yaygınlaştırmak ve toplumsal farkındalık oluşturmak için kullanılan önemli görsel iletişim araçları olarak değerlendirilebilir. Bu yönüyle posta pullarının eğitimsel işlevlere sahip olduğu; literatürde yapılan çeşitli çalışmalarla da (Abrams, 1995; Aycil, 2022b; Berk, 2008; Deans & Dobson, 2005; Moffatt & Rich, 1950; Nuessel & Cicogna 1992; Palmer, 1991; Super & Carlson, 1942) desteklenen bir görüştür. "Çevre Konulu Özel Gün" ve "Doğa ve Ortak Yaşam" konulu posta pulları, çevre eğitimi müfredatında disiplinlerarası bir yaklaşımla kullanılarak görsel öğrenmeyi destekleyebilir, farklı çevre konularını somutlaştırabilir ve öğrencilerin çevreye yönelik bilgi, beceri ve tutumlarını olumlu yönde geliştirebilir. Nitekim, 2000-2024 dönemindeki çevre konulu posta pulları, Türkiye'nin değişen çevre politikalarını ve toplumsal duyarlılığını yansıtan önemli birer kültürel ve tarihsel belge niteliği taşıdığını göstermektedir. Bu pullar, bir ulusun çevreye verdiği önemi ve bu konudaki gelişimini görsel bir kayıtları sunarak, gelecek nesillerin çevre konularını daha derinlemesine anlamasına olanak tanımaktadır. Bu potansiyelden tam anlamıyla yararlanılması, eğitimcilerin ve ilgili kurumların bu tür görsel materyalleri eğitim süreçlerine etkin bir şekilde entegre etmesine bağlıdır.

Öneriler

1. Posta Pullarının Çevre Bilinci Üzerindeki Etkisi: Bu çalışmada posta pullarının çevre bilincini artırma potansiyeline dikkat çekilmiştir. Gelecekteki araştırmalar, nicel ve nitel yöntemlerle posta pullarının farklı demografik gruplar üzerindeki gerçek etkisini ve çevre bilinci düzeylerine katkısını inceleyebilir.
2. Posta Pullarının Çevre Eğitimi Uygulamalarındaki Etkililiği: Çalışmada posta pullarının eğitimsel materyal olarak kullanım potansiyeli vurgulanmıştır. Gelecekteki deneysel veya yarı-deneysel çalışmalar, çevre eğitimi müfredatına entegre edilen posta pullarının öğrencilerin bilgi düzeyleri, tutumları ve davranışları üzerindeki etkisini ölçebilir. Farklı yaş grupları ve öğrenme seviyeleri için uygun pedagojik yaklaşımlar değerlendirilebilir.
3. Farklı Ülkelerin Çevre Temalı Posta Pullarının Karşılaştırmalı Analizi: Bu çalışma Türkiye'ye odaklanmıştır. Gelecekteki araştırmalar, farklı ülkelerin (özellikle benzer sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklere sahip ülkelerin) çevre temalı posta pullarını karşılaştırarak, küresel çevre duyarlılığının görsel temsillerindeki benzerlikler ve farklılıklar analiz edilebilir. Bu karşılaştırmalar, ülkelerin çevre sorunlarına yaklaşımları ve iletişim stratejileri hakkında değerli içgörüler sunabilir.

KAYNAKÇA

- Abrams, I. (1995). Postage stamps and peace education: The Nobel Peace Prize. *Peace Education Miniprints*, (79), 1–27. <https://eric.ed.gov/?id=ED387403>
- Açıkalın, M. (2010). Influence of global education on the Turkish social studies curriculum. *The Social Studies*, 101(6), 254–259.
- Akgün, A., Duruk, Ü., & Gülmez Güngörmez, H. (2016). Ortaokul öğrencilerinin çevre eğitimi kavramına yönelik metaforları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 215–224. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.714>
- Aktulum, K. (2013). *Halk kültürünün posta pullarında yansıtılma biçimleri: Folklor ve metinlerarasılık*. Çizgi Kitabevi.
- Akyol, B. (2022). *Tipografik pul tasarımlarının incelenmesi ve Cumhuriyetin 100. yılı tipografik pul tasarımı* (Yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi).
- Alpay, Ö. F. (2023). *Grafik tasarım ürünü olarak posta pulunun değişen tema olgusu kapsamında görsel unsurlarının ve baskı tekniklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi).

- Anameriç, H. (2006). Türkiye Millî Kütüphanesi'nde bilgi kaynağı olarak pullar. *Kütüphane Koleksiyonları, Edinilenler ve Teknik Hizmetler*, 30(1-2), 117-127. <https://doi.org/10.1080/14649055.2006.10766112>
- Anameriç, H., & Rukancı, F. (2015). Türkiye'de ve Türki Cumhuriyetlerde çocuk edebiyatının tanıtımında filatelik materyallerin önemi. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 32(2), 25-47.
- Arabacı, S., Erbaş, Ç., & Kardaş, F. (2025). Türkiye'de uygulanan çevre eğitim politikaları ve çevre eğitimi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19(51), 17-35.
- Arslan, H. (2025). A qualitative study on the use of illustration as a tool of cultural representation in commemorative stamp designs. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 15(ISRIS 2025), 335-351. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1730334>
- Arslan, H., & Atasoy, V. (2022). Okul öncesi öğretmen adaylarının çevre eğitimi temalı etkinlik planlarının incelenmesi. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 9(3), 962-981. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.1171370>
- Atamaz, E. (2023). İllüstrasyonun mekânın görsel iletişimine katkısı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 208-223.
- Atasoy, E., & Ertürk, H. (2008). İlköğretim öğrencilerinin çevresel tutum ve çevre bilgisi üzerine bir alan araştırması. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 105-122.
- Aycil, S. (2021a). Posta pullarının işlevsel yönü ve menkul kıymet olarak değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (47), 333-357. <https://doi.org/10.30794/pausbed.800168>
- Aycil, S. (2021b). Posta pulu üretim teknolojileri ve sıra dışı pul tasarımları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(2), 711-731. <https://doi.org/10.21547/jss.866630>
- Aycil, S. (2022a). İklim değişikliği ve su kaynakları olgusunun posta pulları üzerinden değerlendirilmesi. *Disiplinlerarası Yenilik Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 155-169.
- Aycil, S. (2022b). Yardımcı ders materyali olarak posta pulları. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 1-36. <https://doi.org/10.47140/kusbder.1011130>
- Aycil, S. (2024). Anma yıl dönümleri bağlamında Malazgirt Meydan Muharebesi konulu filatelik tasarımlar. *Görünüm*, (15), 1-19.
- Aycil, S. (2025). Filistin konulu filatelik tasarımlar üzerine bir araştırma: Türkiye örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(Özel Sayı), 308-321. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1600335>
- Aydemir Özyurt, E. (2016). *Dördüncü sınıf Türkçe dersi öğretim programının görsel okuma ve sunu becerilerini geliştirme açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi).
- Aydoğdu, S. E. (2024). *Kültür varlıkları temalı posta pullarının incelenmesi ve posta pulu tasarım önerileri* (Yüksek lisans tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi).
- Aydoğmuş, N. (2015). *Bir görsel iletişim aracı olarak posta pulu tasarımının Dünya'daki ve Türkiye'deki tarihi gelişimi ve grafik tasarım ürünü olarak incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Yaşar Üniversitesi).
- Bakmaz, H. (2016). *Sosyal bilgiler dersinde para ve pulların kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi, Adıyaman Üniversitesi).
- Begic, H. N., & Çelebilik, G. (2015). Kültürel zenginliklerimizin posta pullarıyla tanıtılmasına dair bir çalışma: Pul sanatçısı Pınar Olgaç'ın Türk kadın başlıkları. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(12), 1-10.
- Berk, A. (2008). Bir parça pul ışığı. *Gezgin*, (12), 15-16. <https://gezgindergi.com/pullar-ve-seyahat/>
- Bozdoğan, K., Şahinpınar, D., & Karatekin, E. (2023). "Çevre eğitimi" konusunda yayınlanan eğitim araştırmaları makalelerinin bibliyometrik profili. *Turkish Journal of Educational Studies*, 10(2), 173-192. <https://doi.org/10.33907/turkjes.1141059>
- Brunn, S. D. (2017). A geopolitical and geovisualization challenge: Increasing the awareness of global environmental change through postage stamp issues. *Scientific Research Publishing*, 8(3), 130-158. <https://doi.org/10.4236/nr.2017.83010>
- Buran, A. (2021). *Feridun Oral'ın resimli çocuk kitaplarının çocuklara verdiği mesajlar açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi).

- Child, J. (2005). The politics and semiotics of the smallest icons of popular culture: Latin American postage stamps. *Latin American Research Review*, 40(1), 108–137. <https://www.jstor.org/stable/1555367>
- Cicioğlu, F., & Bulgur, N. (2022). The politics of the EU towards environmental education and sustainable development. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 944–962. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1031172>
- Çolakoğlu, E. (2010). Haklar söyleminde çevre eğitiminin yeri ve Türkiye’de çevre eğitiminin anayasal dayanakları. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (88), 15–171.
- Coşkun, E. A. (2022). Ulus devlet inşasında Kemalizm’in simgesi olarak posta pulları. *Mukaddime*, 13(1), 37–68. <https://doi.org/10.19059/mukaddime.1101351>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions* (2nd ed.). Sage.
- Davis, B. (1985). Maps on postage stamps as propaganda. *The Cartographic Journal*, 22(2), 125–130. <https://doi.org/10.1179/caj.1985.22.2.125>
- Dawson, K. P. (2016). *Disputes over small territories: A study of the spatial, political and philatelic aspects of such disputes* (Master’s thesis, Massey University). Massey University Library. <http://hdl.handle.net/10179/8580>
- Deans, P., & Dobson, H. (2005). Introduction: East Asian postage stamps as socio-political artefacts. *East Asia*, 22(2), 3–7.
- Demir, E., & Yalçın, H. (2014). Türkiye’de çevre eğitimi. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 7(2), 7–18.
- Demir, T. (1998). Kurtuluş savaşımızın mektup zarflarındaki sesi: Anadolu (Ankara Hükümeti) posta pulları. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 3(8), 165–173.
- Dere, İ., & Çinikaya, C. (2023). Tiflis Bildirgesi ve BM 2030 sürdürülebilir kalkınma amaçlarının çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programına yansımaları. *ODÜSOBİAD*, 13(1), 1343–1366. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1218188>
- Devrim, H., & Araz, N. (1979). *Meydan Larousse büyük lügat ve ansiklopedi* (Cilt 10). Meydan Yayın Evi.
- Dilek Eren, C. (2021). Çevre bilinci. O. Bozkurt (Ed.), *Çevre eğitimi içinde* (s. 171–203). Pegem Akademi.
- Doğanay, H. (2012). *Fen bilimlerinde özel konular 2: Yer bilimi* (3. baskı). Aktif Yayınevi.
- Doğramacı, H., & Şahin, C. (2025). Minyatür sanatı ve posta pulları: Kültürel mirasın görsel yolculuğu. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 11(1), 59–81. <https://doi.org/10.46641/medeniyetsanat.1650189>
- Düz, Z. N. (2021). İran slams Iraq’s KRG for controversial stamp. *Anadolu Ajansı*. <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/iran-slams-iraqs-krp-for-controversial-stamp/2171797>
- Düzenli, Ş. (1998). *İletişim aracı olarak pulun önemi: Cumhuriyet dönemi, Cumhuriyet konulu posta pullarının incelenmesi ve Cumhuriyetin 75. yıl dönümü anma serisi pul tasarım önerileri* (Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi).
- Düzenli, Ş., & Kavuran, T. (2004). Görsel iletişim aracı olan pulun tarihi gelişimi ve grafik ürün olarak önemi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 28(2), 187–204.
- Elal, B. (2018). *1945–1961 dönemi posta pullarında propaganda ve ulusal kimlik: Değişimler, süreklilikler* (Doktora tezi, Maltepe Üniversitesi).
- Elhan, N. (2017). İran’ın ulusallaşma sürecinde süreklilik ve değişim: Banknotlar ve posta pulları üzerinde bir inceleme. *Akademik Ortadoğu*, 11(2), 85–97.
- Ertem, B. (2013). İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye–Sovyetler Birliği ilişkileri ve Türkiye’nin Amerika Birleşik Devletleri ile yakınlaşmasına etkileri. *Turkish Studies*, 8(7), 157–183. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5406>
- Erten, S. (2020). Fen ve teknoloji uygulamalarının çevreye etkileri. E. G. Yıldırım & A. N. Önder (Ed.), *Senaryolarla desteklenmiş fen ve teknoloji uygulamaları içinde* (s. 449–490). Nobel.
- Evren Pul Evi. (1984). *Pul nedir, koleksiyon nasıl yapılır?: Tanımlar, deyimler, araç ve gereçler* (Evren Pul Evi Yayını No. 1). Evren Pul Evi.

- Ferreira, L. E. (2006). *A certain look at philately*. Edições Húmus. (Digital Philatelic Library kaydı).
- Food and Agriculture Organization. (2019). *Gıda ve tarım için biyoçeşitliliğin küresel durumu raporu*. <http://www.fao.org/3/ca3229tr/CA3229TR.pdf>
- Gelber, S. M. (1992). Free market metaphor: The historical dynamics of stamp collecting. *Comparative Studies in Society and History*, 34(4), 742–769. <https://www.jstor.org/stable/179355>
- Gelişim Yayınları. (1977). *Gelişim ansiklopedisi* (Cilt 8). Meydan Gazetecilik.
- Girgin, G. K., & Giritlioğlu, İ. (2009). Türkiye'nin tanıtımında posta pulları. *Standard Ekonomik ve Teknik Dergi*, 48(563), 96–101.
- Giritlioğlu, İ., Karakan, H. İ., Alkan, B. N., & Gündoğan, H. R. (2017). Türkiye'nin tanıtımında posta pullarının fonksiyonel önemi ve Türkiye'deki posta pullarına yönelik içerik analizi. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 74–89.
- Göçer, M., Canik, S., Demirdelen, A., Yılmaz, O., & Aytek Gökçehan, A. (2025). Sürdürülebilir bir gelecek için Türkiye'de çevre eğitimi. *Multidisipliner Yaklaşımlarla Coğrafya Dergisi*, 3(1), 33–44.
- Göncü, S. (2018). Küresel çevre sorunları ve çözüm arayışları. A. S. Koparal (Ed.), *Ekoloji ve çevre bilgisi içinde* (s. 132–159). Anadolu Üniversitesi.
- Görgülü-Arı, A. (2019). Çevre sorunları. H. G. Öztürk (Ed.), *Çevre eğitimi içinde* (s. 115–138). Anı Yayıncılık.
- Grant, J. (1995). The socialist construction of philately in the early Soviet era. *Comparative Studies in Society and History*, 37(3), 476–493. <https://www.jstor.org/stable/179216>
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Sage.
- Gümüş, U. (2023). *Sosyal bilgiler eğitiminde çevre eğitimi üzerine yapılan araştırmalar: Bir içerik analizi çalışması* (Yüksek lisans tezi, Sinop Üniversitesi).
- Hinterberger, F., & Pirgmaier, E. (2009). Die ökonomischen Grenzen des Wachstums: Kann unsere Wirtschaft anhaltend wachsen? *Wissenschaft & Umwelt interdisziplinär*, 58–70.
- İnce, M. (2017). *Pulun işlevleri ve tasarımının işleve katkısının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi).
- Karabulut, Ş., & Metin, B. (2022). Sosyal bilgiler derslerinde çevre ile ilgili konuların öğretimine ilişkin öğretmenlerin düşünce ve faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 46–61. <https://doi.org/10.29065/usakead.1039503>
- Kasapoğlu Akyol, P. (2017, 15–16 Haziran). Kültürel miras aktarıcısı posta pullarını ulusal kimlik bağlamında okumak. III. Uluslararası Dil, Kültür ve Edebiyat Sempozyumu Bildirileri içinde (s. 60–77). Antalya, Türkiye.
- Kazan, N. (2016). Pul ve pulculuk (filateli) (kişisel pul). *Göller Bölgesi Aylık Hakemli Ekonomi ve Kültür Dergisi Ayrıntı*, 4(45), 13–15. <https://www.dergiayrinti.com/index.php/ayr/article/view/809/1459>
- Kirman, J. M., & Jackson, C. (2000). The use of postage stamps to teach social studies topics. *The Social Studies*, 91(4), 187–190. <https://doi.org/10.1080/00377990009602464>
- Konecny, M., Geryk, E., Stampach, R., & Stachon, Z. (2014). Geography in philately. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 18(1), 012088. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/18/1/012088>
- Köseoğlu, P., & Erten, S. (2022). Paris Anlaşması'na göre çevre eğitimi nasıl olmalıdır? *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 1528–1544. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1207951>
- Koyuncu, M. (2022). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim sürecine uygun materyal ve kaynak kullanımı hakkındaki görüşleri* (Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi).
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage.
- Kunze, A. F. (1943). Latin American postage stamps and the teaching of Spanish and Portuguese. *Hispania*, 26(1), 68–72. <https://doi.org/10.2307/333760>
- Levend, A. S. (1978). *Türk ansiklopedisi* (Cilt 27). Millî Eğitim Basımevi.
- Lidman, D., & Landshoff, H. (1975). *Treasury of stamps: 1200 rare and beautiful stamps in colour*. Harry N. Abrams.

- Lutgens, F. K., Tarbuck, E. J., & Jasa, D. G. (2013). *Genel jeoloji: Temel kavramlar* (C. Helvacı, Çev.). Nobel.
- Matsekoleng, T. K., & Msezane, S. B. (2022). Exploration of environmental content in Grade 12 mathematical literacy summative assessment. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 10(1), 59–76.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2022). *Çevre eğitimi ve iklim değişikliği dersi öğretim programı (Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage.
- Moffatt, M. P., & Rich, S. G. (1950). Postage stamps, past and present, as avenues of learning. *Journal of Educational Sociology*, 24(2), 110–119. <https://doi.org/10.2307/2263799>
- Neussel, F., & Ciconga, C. (1992). Postage stamps as pedagogical instruments in the Italian curriculum. *Italica*, 69(2), 210–227. <https://doi.org/10.2307/479527>
- Osmond, G., & Phillips, M. G. (2011). Enveloping the past: Sport stamps, visibility and museums. *The International Journal of the History of Sport*, 28(8–9), 1138–1155. <https://doi.org/10.1080/09523367.2011.567768>
- Özbuğutu, E., & Karahan, S. (2014). Çevre eğitimi ve alternatif yöntemler: Literatür taraması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 393–408.
- Özüpekçe, S., & Ayhan Tuncay, H. (2024). Türkiye’de çevre konularında yayımlanmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi (2000–2024 dönemi). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(159), 49–63. <https://doi.org/10.29228/ASOS.79035>
- Palmer, W. P. (1991). Philately, science teaching and the history of science. *Lab Talk*, 35(1), 30–31.
- Pınarcıoğlu, N. Ş. (2018). İklim değişikliği müzakerelerinde gelinen nokta: Paris Anlaşması ve sonrası. *Turkish Studies*, 13(23), 211–224. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14226>
- Posnansky, M. (2004). Propaganda for the millions: Images from Africa. *African Arts*, 37(2), 53–57. <https://www.jstor.org/stable/3337961>
- Raento, P. (2009). Tourism, nation, and the postage stamp: Examples from Finland. *Annals of Tourism Research*, 36(1), 124–148. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2008.10.006>
- Raento, P., & Brunn, S. D. (2008). Picturing a nation: Finland on postage stamps, 1917–2000. *National Identities*, 10(1), 49–75. <https://doi.org/10.1080/14608940701819777>
- Reid, D. M. (1984). The symbolism of postage stamps: A source for the historian. *Journal of Contemporary History*, 19(2), 223–249. <https://www.jstor.org/stable/260594>
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227–250. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- Saraç, E., & Sarıkaya, R. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının çevre kimlikleri ve çevreye yönelik materyalist eğilimleri: Ahlakî muhakeme temelli çevre eğitimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 950–979.
- Say, H. (1996, 26–28 Kasım). Türk posta pullarında çevre. *Çevre Planlama ve Tasarım Haftası '96 Etkinlikleri Sempozyumu* içinde (s. 27–29). Ankara, Türkiye.
- Sönmez, D., Hastürk, H. G., & Ballıel Ünal, B. (2022). Türkiye’de eğitim ve öğretim alanında çevre eğitimi ile ilgili doktora tezlerinin incelenmesi. *Journal of History School*, (56), 298–321. <https://doi.org/10.29228/Joh.52537>
- Stoetzer, C. (1953). *Postage stamps as propaganda*. Public Affairs Press.
- Subaşı, B. M. (2019). *Müze sergileme tasarımında bir bütüncül yöntem olarak hizmet tasarımı: PTT Pul Müzesi ve Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi örneği* (Yüksek lisans tezi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi).
- Super, D., & Carlson, R. (1942). What adolescent and adult stamp collectors learn from their avocation. *The Pedagogical Seminary and Journal of Genetic Psychology*, 60(1), 99–108. <https://doi.org/10.1080/08856559.1942.10534624>

- Tarлакazan, B. E. (2018). Pul tasarımlarında Osmanlıdan günümüze kadın figürü. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 7(46), 711–727. <https://doi.org/10.7816/idil-07-46-10>
- Toker, M. V. (2013). *Pul tasarımındaki algı* (Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi).
- Vogt, M. C. (1941). Stamps: The hobby of children and kings. *The Journal of Geography*, 40(6), 234–236. <https://doi.org/10.1080/00221344108988022>
- Wood-Donnelly, C. (2017). Messages on Arctic policy: Effective occupation in postage stamps of the United States, Canada and Russia. *Geographical Review*, 107(1), 236–257. <https://doi.org/10.1111/j.1931-0846.2016.12198.x>
- Yalçın Çelik, A., Çoban, Ö., Koçak, E., & Akkuş, H. (2023). Çevre eğitimi dersinin üniversite öğrencilerinin çevre etik görüşlerindeki değişime etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(2), 1283–1313. <https://doi.org/10.17152/gefad.1320309>
- Yardley, C. B. (2015). *The representation of science and scientists on postage stamps*. ANU Press. <http://library.oapen.org/handle/20.500.12657/33142>
- Yazıcı, K. (2010). Sosyal bilgilerde eğitimsel bir araç olarak posta pullarının kullanımı. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(1), 321–346.
- Yazıcı, K. (2014). Tarih öğretiminde posta pullarının kullanılabilirliğine bir örnek: 100 posta pulu ile Türk tarihinden bir kesit (1863–1950). *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(16), 176–199.
- Yazıcı, K., İşçi, T. G., & Dönmez, A. (2023). Türkiye Cumhuriyeti posta pullarında uluslararası ilişkiler (2000–2022 yılları arası). *Journal of Anglo-Turkish Relations*, 4(1), 37–54.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2019). Erken Cumhuriyet dönemindeki toplumsal değişimi posta pulları üzerinden okumak. *Millî Folklor*, 16(124), 230–245.
- Yüksel, A., Mil, B., & Bilim, Y. (2007). *Nitel araştırma: Neden, nasıl, niçin?* (3. baskı). Detay Yayıncılık.
- Yurtoğlu, N. (2016). Haberleşme sektörünün önemli bir teşekkülü: Millî Mücadele döneminden 1960 yılına Türkiye’de posta, telgraf ve telefon (PTT) teşkilatı (1920–1960). *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 32(93), 47–104.

EXTENDED ABSTRACT

Philatelic Reflections of Türkiye's Environmental Sensitivity: Thematic Analysis and Evaluation of Educational Potential of Postage Stamps from the 2000-2024 Period

Introduction

Since the last quarter of the 20th century, global environmental problems such as global warming, ozone layer depletion, and the greenhouse effect have been affecting the whole world by causing climate change (Dere & Cinkaya, 2023; Görgülü-Arı, 2019). The decrease in biodiversity, which is a concrete indicator of human impact (Food and Agriculture Organization [FAO], 2019), reveals the critical importance of raising individuals' awareness of protecting and improving the environment; this can be achieved through effective environmental education (Saraç & Sarıkaya, 2020).

The materials used in education have a significant impact on students' perceptual processes and learning outcomes (Yılmaz, 2024). Visual materials stand out as an important tool in teaching abstract and difficult-to-access concepts (Aydemir Özyurt, 2016). These materials enrich the learning experience by providing real representations of phenomena, events, and beings that are impossible to reach or bring into the classroom environment (Koyuncu, 2022). It is thought that the use of visual materials is more appropriate, especially in teaching abstract, complex, and multidimensional topics and concepts (Arslan & Atasoy, 2022), and postage stamps are among these types of materials.

Based on this information, postage stamps possessing the visual qualities emphasized by Aycil (2022b) and the engaging characteristics noted by Wood-Donnelly (2017) offer valuable potential as teaching materials for environmental education. In this context, the study aims to present a visual record of the country's environmental awareness by conducting a thematic analysis of environmental postage stamps issued by the Turkish Republic postal organization between 2000 and 2024, as well as to draw attention to the potential use of these materials in the field of education. In line with this aim, answers to the following sub-problems are sought:

- To what extent do the environmental postage stamps issued between 2000 and 2024 reflect environmental themes, and which specific environmental issues do they focus on?

Method

This research adopts the descriptive document analysis method, one of the qualitative research designs, to achieve the determined objective. Descriptive document analysis aims to reveal the current situation by systematically and objectively examining written materials related to a specific phenomenon or subject (Yıldırım & Şimşek, 2021). The research data were collected through the document review technique, one of the qualitative research methods. The data source in this research consists of 53 postage stamps with the theme of 'environment' printed between 2000 and 2024, accessed online through PTT Philately and Philately Stamp Gallery. The 53 postage stamps obtained within the scope of the research were subjected to content analysis, one of the qualitative data analysis methods.

Result and Discussion

This study aimed to examine the visual records of the country's environmental sensitivity by presenting a thematic analysis of environmental-themed postage stamps issued by the Turkish Republic postal organization between 2000 and 2024. The findings obtained indicate a significant evolution in Türkiye's approach to the environmental theme over time. Indeed, when examining the distribution of environmental-themed postage stamps between 2000 and 2024, it can be said that the importance given to this topic has increased over time (Table 1). A noticeable rise in the number of environmental-themed stamp issuances is observed, especially since 2014. Reaching the highest issuance numbers in 2020, 2022, and 2024 can be associated with increasing environmental awareness and consciousness regarding this issue. This upward trend in stamp issuance suggests that the potential of postage stamps to draw attention to environmental problems and create public opinion on this matter is increasingly being recognized. The literature review also reveals a significant increase in the number of both postgraduate theses (Özüpekçe & Ayhan Tuncay, 2024; Sönmez et al., 2022) and articles (Sönmez et al., 2022) in the field of environmental education in recent years. This situation indicates the rising interest in the environment and environmental problems and, simultaneously, the increasing importance of environmental education in this context. Therefore, the trend in the literature can be considered a finding that supports the increase in environmental-themed postage stamps in recent years obtained in the study in question. In this context, the following conclusions were reached:

Türkiye's postage stamps in the "special days on environment" category reflect the changing levels of awareness and priorities regarding environmental issues over time (Table 2). Indeed, the examined stamps reveal that while initially focusing on biodiversity, in later years, there has been an increasing awareness and emphasis on more specific and globally significant environmental issues such as global warming, pollution, the ozone layer, recycling, sustainability, and ecological literacy. The prominence of education-focused themes on postage stamps in recent years, in particular, highlights the critical role of education in solving environmental problems. Additionally, postage stamps in the "Nature and Coexistence" category within the scope of the environment are seen to focus on multifaceted topics (Table 3). Various sub-themes such as the importance of water resources, the promotion of natural protected areas, the conservation of biodiversity, sustainability efforts, and artistic reflections of nature have been addressed with different emphases over time. In this context, the thematic diversity and continuity in the stamps can be considered a visual expression of the importance Türkiye attaches to environmental and nature issues. In conclusion, stamps can be considered not just postal tools, but important visual communication tools used to spread environmental awareness and create social consciousness. In this respect, it can be said that postage stamps have educational functions. Various studies in the literature (Abrams, 1995; Aycil, 2022b; Berk, 2008; Deans & Dobson, 2005; Moffatt & Rich, 1950; Nuessel & Cicogna 1992; Palmer, 1991; Super & Carlson, 1942) also support this view. Furthermore, Konecny et al. (2014) and Vogt (1941) have drawn attention to the potential of postage stamps in the field of geography. Similarly, Aycil (2022a) examined the global relationship between climate change and water resources using international philatelic examples in his study. Brunn (2017), in his study, stated that postage stamps issued in various countries serve environmental awareness. In this context, the use of postage stamps with visual, engaging features in environmental education is important.

Journal of Education and New Approaches

Makale Bilgileri:	Türkiye'nin Çevre Duyarlılığının Filatelik Yansımaları: 2000-2024 Dönemi Posta Pullarının Tematik Analizi ve Eğitimsel Potansiyelinin Değerlendirilmesi
Makale Türü:	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi:	13.06.2025
Kabul Tarihi:	17.11.2025
Yayın Tarihi:	30.12.2025
Sorumlu yazar	Süleyman Temur, temursuleyman19@gmail.com
Değerlendirme:	Çift Taraflı Kör Hakemlik
Etik Beyan:	* Bu makale, 13. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu 'nda sözlü olarak sunulan ancak tam metni yayımlanmayan "Türkiye'nin Çevre Duyarlılığının Filatelik Yansımaları: 2000-2024 Dönemi Posta Pullarının Tematik Analizi ve Eğitimsel Potansiyelinin Analizi" adlı tebliğin içeriği geliştirilerek ve kısmen değiştirilerek üretilmiş hâlidir. * Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması:	Yapıldı / Turnitin
Etik Kurul Kararı:	Etik Kurul Kararından muafır.
Katılımcı Rızası:	Katılımcı yoktur.
Mali Destek:	Bu çalışmanın gerçekleştirilmesi ve sonuçlarının sunumu/yayınlanması sürecinde sorumlu yazar, TÜBİTAK 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı (2025/2) tarafından mali olarak desteklenmiştir.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Yazar Katkısı	Bütün yazarlar eşit katkıda bulunmuşlardır.
Telif Hakları & Lisans:	Dergi, dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptir ve çalışmaları Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License altında yayımlanmaktadır.